

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Gemeentelijke Basisschool MUSICA te Antwerpen

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	6213
	Instelling	Gemeentelijke Basisschool
directeur		Gilberte JACOBS
adres		Lange Riddersstraat 48 - 2000 ANTWERPEN 1
telefoon		03-201.51.20
fax		03-201.51.21
e-mail		sb.musica@so.antwerpen.be
website/URL		www.sbmusica.be
	Bestuur van de instelling	128728 - AGB Stedelijk Onderwijs Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Grote Markt 1 - 2000 ANTWERPEN 1
	Scholengemeenschap	119751 - SG Stedelijk basisonderwijs Antwerpen - te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 15 - 2000 ANTWERPEN 1
	CLB	114215 - Stedelijk CLB Antwerpen te ANTWERPEN 1
adres		Lange Gasthuisstraat 24 - 2000 ANTWERPEN 1
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	19/03/2012, 20/03/2012, 22/03/2012
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	22/03/2012
	Datum bespreking verslag met de instelling	04/05/2012
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Lydia Loquet
	Teamleden	Cris Hens Luc Cuylaerts

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	6
2.1 Leergebieden in de focus	6
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	6
3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGSVOORWAARDEN?	7
3.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	7
3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming	8
3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	9
3.4 Lager onderwijs: muzische vorming	10
4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
4.1 Professionalisering	11
4.2 Begeleiding	12
5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	13
6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	14
6.1 Wat doet de school goed?	14
6.2 Wat kan de school verbeteren?	15
6.3 Wat moet de school verbeteren?	15
7. ADVIES	16
8. REGELING VOOR HET VERVOLG	16

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 geeft haar de opdracht hiertoe.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of ze op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of ze zelfstandig de tekorten kan remediëren.

Het advies in dit verslag heeft betrekking op alle erkenningsvoorwaarden uitgezonderd de voorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en woonbaarheid.

Vanaf het schooljaar 2011-2012 vindt de controle op de erkenningsvoorwaarden betreffende woonbaarheid, veiligheid en hygiëne gelijktijdig met de doorlichting plaats. Deze controle op woonbaarheid, veiligheid en hygiëne resulteert in een afzonderlijk verslag. Alle verslagen worden gepubliceerd op www.doorlichtingsverslagen.be.

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

Meer info over het CIPPO-referentiekader vindt u op www.onderwijsinspectie.be.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, het doorlichtingsbezoek en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie de onderwijsdoelstellingen en de procesindicatoren of -variabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens het doorlichtingsbezoek.

Tijdens het doorlichtingsbezoek verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag vangt aan met een voor het brede publiek toegankelijke samenvatting. Het vervolgt met een beschrijving van de doorlichtingsfocus.

Tijdens een doorlichting zoeken de onderwijsinspecteurs een antwoord op drie onderzoeksvragen:

- In welke mate voldoet de instelling aan de onderwijsdoelstellingen? (het erkenningsonderzoek)
- In welke mate onderzoekt en bewaakt de instelling op een systematische manier de kwaliteit van de processen zodat deze bijdragen tot het bereiken/nastreven van de onderwijsdoelstellingen? (het kwaliteitsonderzoek)
- Is er in de instelling een algemeen beleid dat het mogelijk maakt om zelfstandig tekorten weg te werken? (het onderzoek 'algemeen beleid')

In drie hoofdstukken geeft de onderwijsinspectie een antwoord op deze vragen.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Om de kwaliteit van de processen in kaart te brengen gebruikt de onderwijsinspectie een kwaliteitswijzer. Het inspectieteam gaat met de kwaliteitswijzer na of de instelling bij haar activiteiten aandacht heeft voor

- doelgerichtheid: welke doelen stelt de instelling voorop?
- ondersteuning: welke ondersteunende initiatieven neemt de instelling om efficiënt en doelgericht te werken?
- doeltreffendheid: worden de doelen bereikt en gaat de instelling dit na?
- ontwikkeling: heeft de instelling aandacht voor nieuwe ontwikkelingen?

Meer informatie over de kwaliteitswijzer vindt u eveneens op www.onderwijsinspectie.be.

Wat de instelling goed doet, wat de instelling kan verbeteren en wat de instelling moet verbeteren komt aan bod bij 'Sterktes en zwaktes van de instelling'.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op alle of op afzonderlijke structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Bij een ongunstig advies beoordeelt de onderwijsinspectie bovendien of de instelling de vastgestelde tekorten zelfstandig kan wegwerken.

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en/of cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde tekent het verslag voor gezien. Het bestuur stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De stedelijke basisschool 'Musica' profileert zich als muzische school. Muzische vorming krijgt een centrale plaats en de school legt hierbij een sterk accent op muzikale opvoeding. De school heeft twee vestigingsplaatsen en is gelegen in het centrum van Antwerpen. De hoofdvestigingsplaats bevindt zich in de Lange Riddersstraat in de Sint-Andrieswijk en kreeg een grondige renovatiebeurt. De nabijgelegen vestigingsplaats Bervoetstraat heeft enkel een kleuterafdeling en is gehuisvest in een oud gebouw. Essentiële verbeteringswerken werden uitgevoerd. Verdere renovatie dient zich nog aan. Ondanks het oudere gebouw zijn de klassen ruim, aangenaam ingericht en stralen ze een gezellige huiselijkheid uit. Ouders kiezen bewust voor het muzisch pedagogisch project van de school. Omwille van het centraal inschrijvingsbeleid en de capaciteitsproblemen is er een toenemende instroom van kinderen uit gezinnen met een lagere socio-economische status.

De onderwijsinspectie onderzocht tijdens deze doorlichting de inspannings- en resultaatsverplichting van de school voor muzische vorming en wereldoriëntatie. Daarnaast stonden de leerbegeleiding en de deskundigheidsbevordering in de focus van het kwaliteitsonderzoek.

Uit het erkenningsonderzoek blijkt dat de kleuterafdelingen de ontwikkelingsdoelen voor muzische vorming en wereldoriëntatie in voldoende mate nastreven. De leerkrachten slagen er in om een rijk aanbod en een warme sfeer te creëren waarin de kinderen voortdurend uitgedaagd en gestimuleerd worden en waarin wereldoriënterende en muzische ontwikkelingsaspecten kunnen groeien. Het kleuterteam heeft hierbij met de thematische en geïntegreerde aanpak ruime aandacht voor de belevingswereld van de kleuters.

In de lagere afdeling voldoet de school voor dezelfde leergebieden aan haar resultaatsverplichting om de eindtermen te bereiken. De kwaliteit en de diepgang van de evaluatie en rapportering van de beide leergebieden kan nog groeien.

Vanuit een grondig leerplanonderzoek is het aanbod voor de twee leergebieden op een kwaliteitsvolle wijze vergeleken en bijgestuurd. Het onderwijsaanbod voor wereldoriëntatie werd meer werkelijkheidsgericht- en kindgericht georiënteerd. Een variatie van interactieve werkvormen biedt ruime kansen voor het leren door handelen, het leren samenwerken en het leren opzoeken van informatie. De wijze waarop de school de implementatie voor het domein techniek in de lagere afdeling aanpakt, waarbij ze in eerste instantie de interne deskundigheid aanwendt om de vernieuwing op termijn te laten doorstromen naar de klaspraktijk, is een voorbeeld van een doordachte strategie en onderwijsorganisatie. Het integreren van techniek in de dagelijkse klaspraktijk heeft nog groeikansen.

Ook voor muzische vorming werd het aanbod bijgestuurd om meer evenwicht te brengen tussen de domeinen muziek, beeld, drama en beweging. Daarenboven draagt dit leergebied bij tot specifieke muzische attitudes, betekenisvol leren en sociaal-emotionele ontwikkeling. Het doelbewust integreren van de leerplandoelen voor het domein media vormt nog een uitdaging voor het team. Gezien het schoolspecifieke accent op muzikale opvoeding, voorziet de school ook in professionele ondersteuning en coaching. De school beschikt over heel wat interne expertise die op een doordachte wijze wordt ingezet en benut voor het samen professioneel groeien in het belang van de hele school.

De evaluatiegegevens en de leervorderingen van de kinderen worden gecentraliseerd in een eigen digitaal kindvolgsysteem waarbij de afstemming op de leerplandoelen nog geoptimaliseerd kan worden. Leerlingenresultaten worden geanalyseerd, geïnterpreteerd en geven aanleiding tot het bijsturen van de eigen onderwijskwaliteit. Observaties en toetsresultaten worden in beide onderwijsniveaus functioneel aangewend voor de organisatie van de leerbegeleiding. Tal van spontane, intentionele en structurele differentiatievormen, zowel klasintern als klasextern getuigen hiervan.

Onder meer door een weldoordachte onderwijsorganisatie evolueerde de leerbegeleiding sterk naar een gezamenlijk gedragen zorgwerking. Het erkennen en betrekken van de kinderen en ouders als partners bij zorginitiatieven is tevens een sterk punt van de school. De ontwikkelingen en de effecten van de leerbegeleiding worden in het team besproken en opgevolgd door het beleid. Zo is de school er zich van bewust dat de continuïteit van de leerbegeleiding en de zorg in de vestigingsplaats Bervoetstraat een aandachtspunt is.

Het dynamisch en ontwikkelingsgericht schoolteam en het breed en participatief beleid staan samen borg voor een positief pedagogisch klimaat waarbinnen de school zich steeds verder ontwikkelt als een open en zorgzame school met een muzisch profiel waar kennis, vaardigheden en attitudes hand in hand gaan. De inspectie besluit de doorlichting dan ook met een gunstig advies voor de beide onderwijsniveaus.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs

wereldoriëntatie

muzische vorming

Lager onderwijs

wereldoriëntatie

muzische vorming

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel

Professionalisering

Deskundigheidsbevordering

Onderwijs

Begeleiding

Leerbegeleiding

3. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden het volgende op:

3.1 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- De kleuterafdeling streeft in de beide vestigingsplaatsen in ruime mate de ontwikkelingsdoelen van wereldoriëntatie na op basis van een gevarieerd en vrij evenwichtig onderwijsleeraanbod. Een uitzondering hierop vormt het domein techniek dat alsnog minder intentioneel en geïntegreerd wordt aangeboden. Recent echter ondernam de school acties om de domeinspecifieke doelen voor techniek op systematische wijze onder de aandacht te brengen. De implementatie van het domein techniek en van de aanwezige didactische materialen dienen nog verder uitgewerkt.
- De decretale ontwikkelingsdoelen en de leerplanvisie op wereldoriëntatie zijn richtinggevend voor het aanbod en duidelijk herkenbaar in de klaspraktijk. De kleuterleraren werken met de leerplandoelen. Ze selecteren, registreren en bewaken de nagestreefde doelen via het recent ingevoerde netgebonden digitaal planningsinstrument.
- Voor de inhoudelijke invulling baseren de kleuterleraren zich op diverse bronnen, die ze relateren aan de leerplandoelen en de leerlijnen van het netgebonden planningsinstrument. Op deze manier zorgt het kleuterteam ervoor dat de ontwikkelingsdoelen bewust en gefaseerd worden nagestreefd.
- Uit de planningsdocumenten en de onderwijsaanpak blijkt de verwevenheid in het onderwijsaanbod van wereldoriënterende aspecten. De thematische en geïntegreerde aanpak is afgestemd op de belevingswereld, het ontwikkelingsniveau en -dynamiek van de kleuters.
- De klasinrichting, de hoekverrijking en de uitdagende opdrachten nodigen de kleuters uit tot exploreren en experimenteren binnen een rijk klasmilieu. Het rijke aanbod overstijgt de leergebieden en creëert een brede horizontale samenhang waarbinnen doelen gericht op de algemene ontwikkeling ruim aan bod komen. De kleuterleraren slagen er in om een warme sfeer te creëren die kleuters aanzet tot ontwikkeling in een veilige, huiselijke context en bijdraagt tot een positief welbevinden.
- Binnen het team leeft een groeiend bewustzijn in verband met de graduele opbouw en verticale samenhang. Groeilijnen en diverse afspraken onder meer rond tijd- en ruimtekaders en over streefwoordenschat zijn hiervoor illustratief. De gevoeligheid van het team hiervoor komt onder meer tot uiting in doelenfiches met groeilijnen voor weerkerende en verzorgende activiteiten die gelinkt zijn aan het nieuwe planningsinstrument. In aanzet is het team ook gestart met het uitwerken van hoekenfiches.
- Reeds van bij de jongste kleuters werken de kleuterleraren aan zelfredzaamheid. Bij de oudste kleuters worden vormen van contractwerk gebruikt in het kader van de zelfsturing en de zorg.
- De vorderingen van de kleuters worden geëvalueerd via dagelijkse observaties en periodieke screenings in het digitaal kindvolgsysteem. Aspecten van wereldoriëntatie zijn onder meer terug te vinden bij spel- en werkgedrag en/of socio-emotionele ontwikkeling. Het team tracht de ontwikkelingsevolutie en de mate waarin de kleuters competenties hebben verworven in kaart te brengen. Het evaluatiedocument spoort niet ten volle met de leerplandoelen wereldoriëntatie.

- In de beide vestigingsplaatsen vormen de aanwezigheid van een ruim aanbod aan uitdagende materialen, de inrichting en het gebruik van de klaslokalen, het schoolgebouw en de speelplaats een permanente uitdaging voor de kleuters om vanuit een explorerende en onderzoekende houding competentier te worden in de meeste wereldoriënterende ontwikkelingsaspecten.

3.2 Kleuteronderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- De kleuterafdeling streeft in de beide vestigingsplaatsen in ruime mate de ontwikkelingsdoelen van muzische vorming na conform haar specifiek pedagogisch project. Uit observaties en planningsdocumenten blijkt dat de verschillende domeinen voor dit leergebied vrij evenwichtig aan bod komen. Naast de aandacht voor attitudes tijdens de gerichte activiteiten voor dit leergebied, zit dit ook verweven doorheen de dagelijkse activiteiten.
- De decretale ontwikkelingsdoelen, de leerplandoelen en leerlijnen vormen het referentiekader waarop de kleuterleraren zich baseren voor hun aanbod. Ook voor dit leergebied selecteert, registreert en bewaakt het team de nagestreefde doelen naar volledigheid en frequentie via het recent ingevoerde netgebonden digitaal planningsinstrument.
- Voor de planning van de activiteiten vertrekken de meeste kleuterleraren vanuit de doelen. Hierdoor slaagt het team erin om de doelen geïntegreerd en vrij evenwichtig na te streven. Reflecties over de diepgang waarmee dit gebeurt, is nog niet overal even sterk.
- In beide vestigingsplaatsen staat het team borg voor krachtige leeromgevingen met betekenisvolle activiteiten in stimulerende contexten. Het team creëert voor de kleuters ruime kansen tot impressie vanuit verscheidene waarnemingsfuncties om tot expressie te komen. Talrijke gelegenheden tot exploreren en experimenteren met beeld, geluid, lichaam, beweging en taal binnen een rijk en positief klasklimaat zorgen voor ruime ontwikkelingskansen voor de kleuters.
- Muzische vorming is ruim geïntegreerd doorheen alle andere leergebieden. De school neemt een aantal initiatieven om de kleuters in contact te brengen met kunst en cultuur.
- In beide vestigingsplaatsen heeft het team voldoende oog voor de attitudes binnen de muzische vorming. Het reflecteren met de kinderen op eigen of elkaars muzische uitingen kan echter nog aan kracht winnen.
- De vorderingen van de kleuters voor muzische vorming worden in beperkte mate geëvalueerd. Het team heeft de vergelijking van de observatiecriteria met de doelen uit het netgebonden planningsinstrument nog niet gemaakt. Het evaluatiedocument spoort niet ten volle met de vooropgestelde leerplandoelstellingen.
- In de beide vestigingsplaatsen slaagt het team erin om vanuit een gestructureerde klasinrichting en met een rijk gamma aan materialen leeractiviteiten op te zetten waarin de doelen voor muzische vorming expliciet en impliciet aan bod komen.

3.3 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

Motivering

- Uit de analyse van de toetsresultaten, de planningsdocumenten en observaties van de klaspraktijk blijkt dat de leerplandoelen voor wereldoriëntatie in voldoende mate gerealiseerd worden. Het team levert inspanningen om via een themagerichte benadering een evenwichtig aanbod van de leerplandoelen binnen de domeinen te bewaken. In sommige groepen is er echter minder geïntegreerde aandacht voor tijd en ruimte en kunnen de continuïteit en de functionaliteit van tijds- en ruimtekaders nog aan belang winnen. De resultaten van de koepelgebonden eindtoetsen en van leerlingen in het vervolgonderwijs vormen een bijkomende aanwijzing dat de school met de leerlingen de eindtermen bereikt.
- Vanuit het leerplanonderzoek is het aanbod op een kwaliteitsvolle wijze met de leerplandoelen vergeleken. In de jaar- en themaplanning is het aanbod gerelateerd aan de leerplandoelen. Het team zette waardevolle stappen om het thematische onderwijsaanbod inhoudelijk af te stemmen en de verticale samenhang binnen en over de graden heen af te spreken. Momenteel hebben de leraren een vrij goed zicht op de doelen en op de inhoud die in de vorige en volgende groepen aan bod komen. De onderwijsorganisatie is zo opgevat dat klasleraren kinderen gedurende twee schooljaren begeleiden. Hierdoor kan op niveau van de graad flexibel omgegaan worden met de leerplandoelen.
- De school wil dit leergebied op schoolniveau nog meer geïntegreerd uitwerken. Momenteel nemen de leraren van het vijfde leerjaar een initiatief om hun thema's 'breed', in horizontale samenhang met de andere leergebieden, verder uit te werken op basis van het koepelgeleiden bewakingsinstrument van de leerplandoelen. Het ligt in de bedoeling om zelf ontwikkelde materialen en eigen expertise in eerste instantie door te geven aan de collega's van het zesde leerjaar en zo mogelijk nadien door te trekken naar de hele lagere afdeling.
- Om het aanbod van het leerdomein techniek een meer doelgerichte invulling te bieden stelde de school een 'techniekplan' op met doelen op school-, leraren- en kindniveau. De leerkracht techniek biedt onderwijs aan voor techniek aan een halve klasgroep terwijl de andere leerlingen een aanbod voor ICT krijgen door de klasleerkracht. Techniek kent alsnog in hoofdzaak een domeinspecifieke aanpak die aansluit op het thema voor wereldoriëntatie van de klasgroep. Het aanbod is gradueel uitgewerkt in een niveau-overschrijdende leerlijn in relatie tot het leerplan en de eindtermen. De activiteiten getuigen van gevarieerd, actief, probleemgericht en zelfontdekkend onderwijs, ondersteund door een gamma van aangepaste materialen én media, conform de fundamentele visie in het leerplan. Ze vormen mooie voorbeelden van hoe de leefwereld door kinderen samen kan worden verkend en in samenhang technisch kan worden geëxploiteerd. De vorderingen van de leerlingen worden doelgericht opgevolgd in een registratiefiche.
- Het vormt momenteel nog een uitdaging voor de school om het domein techniek verder geïntegreerd uit te werken en te implementeren op klasniveau, waarbij intern leren belangrijk wordt.
- Sinds de vorige doorlichting is het onderwijsaanbod meer werkelijkheids- en kindgericht georiënteerd. De klasactiviteiten vertonen kenmerken van actief wereldoriënterend onderwijs, waarbij de leefwereld van de kinderen als uitgangspunt genomen wordt. Een variatie aan (inter)actieve werk- en organisatievormen bieden tal van leer- en exploratiekansen. Vormen van informatieverwerving en -verwerking via het geïntegreerd gebruik van digitale hulpmiddelen, zoals smartboards en computers, waarbij een gamma van leergebiedoverschrijdende vaardigheden aan bod komt, worden veelvuldig gehanteerd.
- Waardevolle initiatieven, extramurosactiviteiten en projecten op schoolniveau, zoals bijvoorbeeld het 'water'project, verruimen het aanbod en bevorderen de

maatschappelijke weerbaarheid van de leerlingen. Ze bieden impulsen voor het nastreven van de leerplandoelen wereldoriëntatie in functionele contexten en de implementatie van het wereldoriënterend onderwijs zoals dat in het leerplan en de eindtermen wordt voorgehouden.

- De vorderingen van de leerlingen worden meestal geëvalueerd door middel van zelfontworpen toetsen. De leerlingen worden bij de voorbereiding ondersteund met kijkwijzers waarbij zowel kennis, inzichten en vaardigheden worden vooropgesteld. Initiatieven voor differentiatie en remediëring van zwakkere prestaties op toetsen van wereldoriëntatie komen weinig voor.
- De evaluatie en rapportering van dit leergebied blijven eerder beperkt, vrij algemeen en weinig transparant. In een meer doelgerichte evaluatie van vaardigheden kan de school verder groeien. De school is zich hiervan bewust en overweegt om in de toekomst een meer competentiegericht rapportering te ontwikkelen en in te voeren. Daarnaast kan met leerlingen reflecteren over het gepresteerde werk en over wat er tijdens de les is geleerd sterker in het onderwijsleerproces worden geïntegreerd.

3.4 Lager onderwijs: muzische vorming

Voldoet

Motivering

- De leerplandoelen voor muzische vorming worden in ruime mate gerealiseerd. Zodoende voldoet de school aan de maatschappelijke verwachtingen die gesteld worden vanuit de decretale eindtermen. Vanuit haar specifiek pedagogisch project gaat uitzonderlijke aandacht naar muzikale opvoeding. Tevens komen de andere domeinen vrij evenwichtig aan bod. Enkel voor het domein media is de school nog zoekende om dit een juiste plaats te geven binnen het onderwijsaanbod. Momenteel krijgt het desbetreffende domein in het merendeel van de klassen meer impliciete aandacht binnen de ICT-toepassingen.
- De basisschool 'Musica' heeft reeds dertig jaar ervaring opgebouwd in het muzisch project. Muzikale opvoeding staat op het voorplan. Het vormt het bindmiddel dat in zeer belangrijke mate het schoolklimaat bepaalt en sterk geïntegreerd is in het totale onderwijsaanbod. Daarenboven draagt muzische vorming bij tot betekenisvol leren, sociaal-emotionele ontwikkeling, welbevinden en betrokkenheid.
- In het domein muziek krijgen de leerlingen naast het uitgebreide productgerichte aanbod in het weekrooster voldoende kansen tot exploreren en experimenteren. Ook het muziek beluisteren werd recent sterker intentioneel in het aanbod opgenomen.
- In het domein beeld is er voldoende aandacht voor de persoonlijke vormgeving en de individuele expressie. In alle muzische domeinen gaat overigens sterke aandacht uit naar het stimuleren van de individuele creativiteit, zelfexpressie en impressie. Zodoende krijgen de attitudinale eindtermen muzische vorming ruime kansen in het gehele aanbod voor dit leergebied.
- De leraren baseren zich op diverse bronnen, leerpakketten, eigen ervaring en inspiratie. Specifiek voor het domein muziek heeft de school een eigen pakket uitgewerkt. Recent nam het team het evenwicht tussen de domeinen onder de loep. Het gevolg hiervan was dat de jaarplanning werd aangepast en aangevuld met doelen vanuit de domeinen beweging en drama. Daarnaast hebben de leraren sterke aandacht voor het muzisch proces. De leerlingen krijgen rijke kansen tot het gebruiken van verschillende waarnemingsfuncties. Bovendien is er een sterke link met de leergebiedoverschrijdende vaardigheden: samen dingen doen en elkaars talenten combineren tot iets 'moois'.
- De school gaat zelfreflectief om met het muzisch aanbod, dat gerelateerd is aan de leerplandoelen.

- Waardevolle initiatieven op schoolniveau maken het muzisch leren betekenisvol en creëren belangrijke kansen tot transfer. Zo is er de aandacht voor het contact van leerlingen met kunst en cultuur, muzische toonmomenten, al dan niet in aanwezigheid van ouders, klasconcerten en opvoeringen op schoolniveau, naschoolse en buitenschoolse activiteiten voor verscheidene muzische domeinen.
- De evaluatie en rapportering van het leergebied muzische vorming vertonen een beperkte relatie tussen wat de leerlingen verworven hebben en de leerplandoelen die aan de orde waren. In een meer doelgerichte evaluatie van muzische vaardigheden kan de school verder groeien. In het reflecteren met leerlingen op muzische uitingen kan het team nog groeien, al vormt het domein beeld hierop een uitzondering.
- De manier waarop de leerkrachten een muzisch proces en/of product evalueren en de kwaliteit van de verbale terugkoppeling in de rapportering verschillen naargelang de leerkracht. De rapportering bestaat uit een vrij algemene verbale appreciatie. Alternatieve evaluatievormen zijn nog weinig ingeburgerd.
- Muzische vorming neemt in het nascholingsbeleid een belangrijke plaats in. De samenwerking met verschillende academies en andere vormen van zowel interne als externe professionalisering komen in sterke mate voor. Bovendien slaagt de school er in om de specifieke expertise van leerkrachten in te zetten ten voordele van alle leerlingen en van een ruimere professionalisering van het hele team.

4. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert het volgende op:

4.1 Professionalisering

4.1.1 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De teamgerichte en individuele nascholingen zijn gericht op de prioriteiten van de school en gebaseerd op een behoeftepeiling. Relevante aspecten worden na het teamoverleg eventueel weerhouden voor implementatie in de klaspraktijk. Het intern leiderschap propageert en ondersteunt het volgen van doelgerichte individuele nascholingen als vorm van expertiseverwerving.
- De school beschikt over heel wat interne expertise die in sterke mate benut wordt voor het leren van en met elkaar. De doordachte wijze waarop dit alles gebeurt, draagt bij tot gezamenlijke professionele groei.
- De beleidsondersteuner coacht en ondersteunt leerkrachten op pedagogisch-didactisch vlak, zowel vraaggestuurd als op eigen initiatief. Nieuwe leerkrachten worden warm onthaald en begeleid. Gezien het schoolspecifieke accent op muzikale opvoeding worden zij professioneel bijgestaan door een collega-expert die hen structureel voor dit domein klasintern coacht.
- Het zorgteam heeft een sturende functie in het professionaliseren en doet suggesties voor nascholingen. De zorgcoördinator en de zorgleraren geven op lerarenniveau de

nodige ondersteuning voor een zorgbrede klaspraktijk. Door een positieve en open schoolcultuur verloopt de collegiale ondersteuning vlot.

- De school hanteert een bewuste implementatiestrategie waarbij ze vernieuwingen in eerste instantie door 'specialisten' laat uitvoeren om deze dan in een later stadium te laten doorsijpelen in de klaspraktijk. Exemplarisch hiervoor is de manier waarop de school het domein 'techniek' implementeert.
- Vormen van hospiteren, klasdoorbrekend werk en collegiale coaching, onder meer op het vlak van techniek en muzikale opvoeding, creëren veel impliciete kansen om van elkaar te leren. Ook contacten en uitwisselingen met andere scholen dragen bij tot verdere schoolontwikkeling.
- Door de regelmatige zelfreflectie van de vooruitgang in de verbeterprocessen, krijgen professionaliseringsmomenten een sterk vraaggestuurd en schoolspecifiek karakter. De deskundigheidsbevordering heeft zodoende een gunstige weerslag op de gehele onderwijskwaliteit.

4.2 Begeleiding

4.2.1 Leerbegeleiding

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Motivering

- De zorgwerking evolueerde de laatste jaren sterk in de school, onder meer onder invloed van de vorige schooldoorlichting. De teamleden grepen het tekort aan en ontwikkelden een zorgvisie die gebaseerd is op het zorgcontinuüm, waarbij de groepsleerkracht de eerste verantwoordelijke is en waarbij de ouders en de kinderen als partners in de zorg betrokken worden.
- Het wekelijkse structureel overleg tussen de groepsleerkrachten en de zorgleerkrachten staat borg voor een gezamenlijk gedragen verantwoordelijkheid voor de zorg en de leerbegeleiding. Momenteel is de gewijzigde schoolcultuur in de leerbegeleiding duidelijk zichtbaar. Vanuit een brede basiszorg wordt de zorgvisie meer en meer samen gedragen.
- De klasinterne en/of klasexterne additionele hulp is doordacht georganiseerd. Het beleid voorziet in extra uren uit het reguliere lestijdenpakket en er is een transparante taakverdeling en zorgwerking, zodat de organisatie vlot kan verlopen.
- Binnen het zorgteam is er een duidelijke taakverdeling waarbij rekening wordt gehouden met de vooropleiding en de specifieke expertise. Dit draagt bij tot een breed zorgbeleid.
- De zorgcoördinator van de Bervoetstraat heeft een brugfunctie tussen de twee vestigingsplaatsen en zij is het aanspreekpunt voor kinderen, ouders en leerkrachten. Zij werkt vooral op school- en leerkrachtenniveau en enkel op leerlingenniveau bij socio-emotionele problemen.
- Het beleid wil in vaste zorgleerkrachten op lange termijn investeren die doelbewust gekozen worden voor hun specifieke competenties en die vrij evenredig worden ingezet over de groepen en over de onderwijsniveaus heen. Op dit ogenblik heeft de kleuterafdeling in de vestigingsplaats Bervoetstraat echter tijdelijk minder ondersteuning omwille van een 'onderbroken' opdracht. Hierdoor zijn de groepsleraren vooral op zichzelf aangewezen voor het opnemen van de zorg. Zo wordt momenteel een grondige en systematische zorg gehypothekeerd. De zorgcoördinator tracht aan

deze tijdelijke situatie tegemoet te komen en is wekelijks aanwezig voor vraaggestuurde ondersteuning op vooral team- en leerkrachterniveau.

- In de beide kleuterafdelingen komen tal van spontane en intentionele differentiatievormen voor. De binnenklasdifferentiatie is in de lagere afdeling sterk uitgebouwd en is onder meer gericht op tempo, inhoud, instructie en materiaal. De binnenklasdifferentiatie voor wiskunde in drie niveaugroepen is een voorbeeld van goede praktijk. De structurele differentiatie tussen parallelklassen voor wiskunde en Nederlands wordt ondersteund door de zorgleerkrachten.
- Kinderen met een ontwikkelingsvoorsprong krijgen extra taken binnen de eigen klasgroep of een uitbreidingsaanbod door de zorgleerkracht in de 'crescendoklas'. Kinderen kunnen indien nodig rekenen op stimulerende, compenserende, remediërende of dispenserende maatregelen. De school voorziet ook in begeleiding van een aantal kinderen met een GON-attestering. (Geïntegreerd Onderwijs)
- Het zorgteam ondernam initiatieven om het filteroverleg en het multidisciplinair overleg (MDO) meer gestructureerd, handelingsgericht en efficiënt te laten verlopen. Dankzij het ontwikkelen van duidelijke en functionele werkdocumenten kan het schoolteam vanuit een meer concrete zorgvraag vertrekken om zorgacties op te zetten.
- Het team tracht via onder meer genormeerde, gestandaardiseerde en methodetoetsen een zo objectief mogelijk beeld te krijgen van de leerlingen. Observatie- en toetsgegevens worden bovendien overzichtelijk en functioneel aangewend voor de verdere organisatie van de leerbegeleiding.
- De (zorg)evaluatie van de kinderen wordt gecentraliseerd in een eigen digitaal kindvolgsysteem, aangevuld met observaties, toetsresultaten, rapporten, zorgverslagen en oudergesprekken. Het digitaal systeem is toegankelijk voor alle kindbetrokkenen en wordt functioneel aangewend voor de leerbegeleiding en om de ontwikkeling van de kinderen in beide onderwijsniveaus op te volgen.
- De ontwikkelingen rond en de effecten van zorg worden besproken op diverse vormen van overleg en opgevolgd door het beleid. Naast de reguliere oudercontacten organiseert de school ook 'kindercontactjes', reflectiegesprekjes waarin onder meer naar het welbevinden gepeild wordt. Op die manier probeert de school de ouders en de kinderen te betrekken bij de zorg.

5. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- Het breed en democratisch schoolleiderschap kenmerkt zich in een ruim gedragen beleidsvlak waar kinderen, ouders en teamleden als volwaardige partners erkend worden. De directeur wordt bijgestaan door de beleidsondersteuner, de zorgcoördinatoren, verschillende werkgroepen en collega's die een beleidsondersteunende rol vervullen vanuit bijkomende opdrachten als gevolg van de keuze om leraren bijkomende competenties te laten verwerven. Samen met de ervaren directeur dragen zij in ruime mate bij tot het creëren van een positief pedagogisch klimaat in de hele school.
- De basisschool 'Musica' ontwikkelt zich steeds verder als een open en zorgzame school met een muzisch profiel waar kennis, attitudes, vaardigheden en creativiteit hand in hand gaan.
- De leerplangroepen dragen bij tot visieontwikkeling en tot het doelbewust gebruik van de leerplannen als referentiekader voor het onderwijsaanbod.
- De school wordt geleidelijk aan geconfronteerd met een veranderende instroom van kinderen uit taalarmere milieus. Hierdoor ervaren de teamleden de noodzaak tot het voeren van een talenbeleid en dit in eerste instantie in de kleuterafdelingen. De kleuterleraren werkten in overleg met de zorgcoördinator een visie uit en concretiseerden deze in verschillende doelen en acties. Illustratief hiervoor is de

aandacht die zij besteden aan begripsvorming. Zij nemen dit ook systematisch mee op in hun planningsdocumenten. Ook de lagere afdeling anticipeert op deze wijzigende populatie maar dit situeert zich nog eerder op beleidsniveau. De verdere concretisering en implementatie naar de klasvloer dient zich aan.

- De prioriteiten inzake het taalvaardigheidsonderwijs en acties in verband met preventie en remediëring kaderen binnen de thema's van het gelijkekansenonderwijs (GOK). De school is er zich van bewust dat er toekomstgericht een accentverschuiving in haar GOK-beleid noodzakelijk zal zijn en dat competenties inzake taalvaardigheidsonderwijs meer dienen ontwikkeld te worden om op veranderende instroomkenmerken gericht te kunnen inspelen.
- De diverse formele en informele overlegmomenten dragen bij tot een sterke gezamenlijke doelgerichtheid. Regelmatig overleg binnen en tussen de vestigingsplaatsen bevordert de samenwerking. De werking is vrij gelijkgericht, in relatie tot de specifieke context en instroomkenmerken van elke vestiging.
- □ In de school ontwikkelt zich een cultuur van kritische reflectie op het eigen handelen. Het overlegmoment 'Bokes op den bureau' draagt bij tot het welbevinden en de betrokkenheid van de leerkrachten. Het is een mooi voorbeeld van een participatieve beleidsvoering, waarbij geregeld aspecten van de eigen werking van de leraren in relatie tot de gehele schoolwerking in vraag kunnen gesteld en besproken worden.
- De school werkt intentioneel aan interne kwaliteitszorg. Outputgegevens worden geanalyseerd, met het hele team besproken en gebruikt om processen bij te sturen en de kwaliteit van het onderwijs te verbeteren.
- Het beleid kan een beroep doen op een hecht, dynamisch en ontwikkelingsgericht schoolteam met een grote veranderings- en aanpassingsbereidheid en dat bovendien responsief is op zowel interne als externe signalen vanuit het onderwijsveld.

6. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

6.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Het bewust hanteren van de leerplannen als referentiekader en het positief effect van de leerplangroepen op het leerplangericht werken.
- De sterke aandacht voor de ontwikkelingsdoelen en eindtermen muzische vorming. De product- en procesgerichte aanpak van het domein muziek en de geleidelijke doelgerichte verankering van de andere muzische domeinen.
- De doelgerichte aanpak en het kwalitatief aanbod in de kleuterafdeling met een brede waaier van intentionele activiteiten.
- De aandacht binnen wereldoriëntatie voor het leren door handelen, het leren samenwerken en het leren opzoeken van informatie.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De handelingsgerichte aanpak van het multidisciplinair overleg en de structurele overlegmomenten tussen parallelleerkrachten en zorgleraren.
- Het erkennen en betrekken van kinderen en ouders als partners in de zorg.
- De diverse spontane, intentionele en structurele differentiatievormen, zowel klasintern als klasextern.
- Het olievlekprincipe als implementatiestrategie waarbij op doordachte wijze interne expertise wordt ingezet in het belang van de hele school.
- De weldoordachte onderwijsorganisatie waarbij klasleraren ruime kansen tot professionaliseren krijgen.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De uitgesproken visie van de school ten aanzien van de muzikale opvoeding, waarbij zij de muziek als doel en als middel voor het welbevinden, de verbondenheid en het leren ziet.
- Het democratisch beleid waarbij organisatie- en overlegstructuren sterk zijn uitgewerkt.
- Het zelfkritisch, reflectief en responsief vermogen van de school dat de garantie biedt tot verdere schoolontwikkeling.

6.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De evaluatie en rapportering van de leergebieden wereldoriëntatie en muzische vorming.
- Het doelgericht integreren van het domein techniek in de klaswerking van beide onderwijsniveaus voor wereldoriëntatie.
- Het doelbewust hanteren van de leerplandoelen media binnen muzische vorming.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De continuïteit van de leerbegeleiding en de zorg in de vestigingsplaats Bervoetstraat.
- Het afstemmen van het kindvolgsysteem op de leerplandoelen en het creëren van duidelijkheid inzake de algemene en specifieke screening in de kleuterafdeling.

Wat betreft het algemeen beleid:

- Het anticiperen op de veranderende instroomkenmerken van de kinderen.

6.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- nihil

7. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor kleuteronderwijs en lager onderwijs.

8. REGELING VOOR HET VERVOLG

Nihil

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Lydia Loquet

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: